

پرسش‌های متداول سامانه منبع‌یاب

پرسش ۱: سامانه منبع‌یاب چیست؟

معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از دیرباز با خرید کشوری متمرکز، مشترک مجلات، کتب و منابع الکترونیک معتبر علمی جهت فراهم‌سازی دسترسی اعضای هیات علمی، دانشجویان و پژوهشگران به آخرین منابع اطلاعاتی علمی، پژوهشی، درمانی و آموزشی بوده است. حاصل این اشتراک منابع الکترونیک علمی، دسترسی به بیش از هزاران مجله و مقاله، کتاب، فیلم و تصویر، راهنما و ده‌ها بانک اطلاعاتی است. اکثر این منابع در قالب خرید از ناشرین مختلف بین‌المللی صورت می‌گیرد و هر ناشر در وبسایت خود، دسترسی به تعدادی عنوان مجله، کتاب و یا منبع دیگر را برای کاربران خود فراهم می‌کند. همیشه این مشکل برای پژوهشگران وجود داشته است که یک مجله و یا کتاب خاص را در سایت کدام ناشر و در کدام آدرس می‌توانند بازیابی کنند و اساساً آیا مجله مربوطه، در فهرست مجلات مورد اشتراک وزارت بهداشت هست یا خیر. سامانه منبع‌یاب با هدف تهیه فهرست کامل و به روز منابع مورد اشتراک وزارت بهداشت و با هدف فراهم‌سازی امکان جستجوی لغتی، بازیابی الفبایی و موضوعی مجلات یک ناشر خاص طراحی و پیاده‌سازی شده است. از طرف دیگر، این سامانه با ارائه شاخص‌های ارزیابی مجلات، این امکان را برای پژوهشگران فراهم کرده است تا مجله مناسب برای انتشار مقاله خود را جستجو، بازیابی و انتخاب کنند.

پرسش ۲: چه منابعی در سامانه منبع‌یاب وجود دارد؟

سامانه منبع‌یاب دربرگیرنده مجلات، کتاب‌ها، راهنماها، فیلم و تصاویر آموزشی و بانک‌های اطلاعاتی الکترونیک است.

پرسش ۳: چه مجلاتی در سامانه منبع‌یاب وجود دارند؟

مجلات موجود در سامانه، شامل تمام مجلات علمی معتبر مورد اشتراک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از ناشرین مختلف، به اضافه مجلات با دسترسی رایگان (Open Access) و نیز مجلات نمایه شده در بانک‌های اطلاعاتی ISI، PubMed، Scopus، Embase و مجموعه DOAJ است.

پرسش ۴: چه کتاب‌هایی در سامانه منبع‌یاب وجود دارند؟

کتاب‌های موجود در سامانه، شامل تمام کتاب‌های مورد اشتراک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از ناشرین مختلف، به اضافه کتاب‌های با دسترسی رایگان (Open Access) است.

پرسش ۵: نمادهای سبز، نارنجی و خاکستری در ستون Details مقابل منابع نشان چیست و چه مفهومی دارد؟

نمادهای سبز، نارنجی و خاکستری در ستون Details، بیانگر وضعیت دسترسی کاربران دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به منبع مذکور است. بدین ترتیب که:

- ۱- نماد سبز، نشان برقرار بودن دسترسی به منبع مذکور است.
- ۲- نماد نارنجی، نشان رایگان بودن (Open Access) منبع مذکور است.
- ۳- نماد خاکستری، نشان از عدم پوشش منبع مذکور در مجموعه منابع مورد اشتراک وزارت بهداشت است.

پرسش ۶: آیا حروف موجود در نمادهای سبز، نارنجی و خاکستری در ستون Details معنای خاصی دارد؟

بله. این حروف نوع منبع مربوطه را مطابق راهنمای زیر مشخص می‌کنند:

- ۱- حرف J بیان کننده آن است که منبع مربوطه مجله (Journal) است.
- ۲- حرف B نشان دهنده آن است که منبع مربوطه، کتاب (Book) است.
- ۳- حرف C نماد Consult و معرف آن است که منبع مربوطه یک راهنماست.
- ۴- حرف D نماد بانک اطلاعاتی (Database) بودن منبع موردنظر است.
- ۵- حرف L بیان کننده بانک‌های اطلاعاتی داخلی (Local Database) است.
- ۶- حرف M نشان دهنده منابع دیداری شنیداری (Multimedia) است.
- ۷- حرف E مشخص کننده منابع پزشکی مبتنی بر شواهد (Evidence based Medicine) است.
- ۸- حرف F نماد کلمه Free و مشخص کننده منابع رایگان است.

پرسش ۷: چه شاخص‌هایی برای مجلات در این سامانه ارائه می‌شوند؟

شاخص‌های ارزیابی و رتبه‌بندی مجلات مانند CiteSore، SNIP و SJR در این سامانه برای مجلات مربوطه نمایش داده می‌شوند. از طرف دیگر، چارک‌ها (Quartile)ی چهارگانه هر مجله نیز در بهترین گروه موضوعی مربوطه نمایش داده می‌شوند.

پرسش ۸: اعداد ۱٪، ۵٪، ۱۰٪ و ... مقابل هر مجله به چه معنایی است؟

این اعداد مشخص می‌کنند مجله مربوطه در گروه موضوعی مربوطه به ترتیب در بین ۱٪، ۵٪، ۱۰٪ و ... مجلات مربوطه قرار گرفته است.

پرسش ۹: آیا امکان تغییر چیدمان (Sorting) نتایج وجود دارد؟

بله، با کلیک روی نشانه فلش بالا و پائین هر ستون، می‌توانید چیدمان (Sorting) نتایج صفحه را برای همان ستون، صعودی و یا با یک کلیک دیگر، به صورت نزولی تغییر دهید.

پرسش ۱۰: از کجا متوجه شویم یک مجله یا کتاب خاص را در سایت کدام ناشر می‌توانیم بازیابی کرده و به آن دسترسی پیدا کنیم؟

چنانچه در ستون Publisher/ Holder نام ناشر و یا مجموعه‌ای وجود داشته باشد، با کلیک بر روی آن می‌توانید به صفحه مجله یا کتاب مربوطه راهنمایی شده و به آن دسترسی پیدا کنید.

پرسش ۱۱: چگونه می‌توانم به اطلاعات و جزئیات بیشتری از یک مجله یا کتاب دست پیدا کنم؟

پس از جستجو و بازیابی مجله یا کتاب مذکور، روی نشان سبز، نارنجی و یا خاکستری مقابل آن در ستون Details کلیک کنید، پنجره‌ای که دربرگیرنده جزئیات بیشتر منبع است، نمایش داده می‌شود.

پرسش ۱۲: چگونه می‌توانم مجلات و کتاب‌های یک موضوع خاص را جستجو و بازیابی کنم؟

کافی است در برگه (Tab) جستجوی موضوعی و در جعبه جستجو (Search Box) با نام Add Subject Area، چند حرف از موضوع موردنظر خود را وارد کنید. سامانه در لحظه (Real time) موضوع مورد نظر شما را در درخت موضوعی جستجو کرده و نمایش می‌دهد. آن‌گاه با کلیک بر روی موضوع جستجو شده می‌توانید آن را انتخاب نموده و منابع موضوع مربوطه را مشاهده کنید.

پرسش ۱۳: می‌خواهم فقط کتاب‌ها (و یا مجلات) یک موضوع را تفکیک و مشاهده کنم. آیا این امر امکان پذیر است؟

بله، در بالای فهرست منابع نمایش داده شده، و در بخش نوع، کافی است با کلیک بر روی گزینه‌های مجله، کتاب و یا راهنما، منابع بازیابی شده را به نوع منبع خاص انتخاب شده محدود کرد. گزینه همه، انتخاب را به حالت پیش فرض اولیه همه منابع باز می‌گرداند.

پرسش ۱۴: مفهوم Quartile در برگه «رتبه‌بندی Scopus» و Q یک تا چهار مقابل آن چیست؟

مجلات براساس شاخص‌های ارزیابی آن‌ها مانند SNIP، SJR و یا CiteScore به چهار گروه مساوی از نظر تعداد یعنی چهار گروه شامل ۲۵٪ کل مجلات مربوطه تقسیم بندی می‌شوند. بدین ترتیب که ابتدا مجلات را براساس یکی از شاخص‌های فوق به ترتیب نزولی از بزرگ به کوچک مرتب می‌کنند. سپس ۲۵٪ اول این فهرست مرتب شده براساس شاخص ارزیابی مربوطه را که دربرگیرنده مجلات با بزرگترین مقادیر شاخص مربوطه هستند را Q۱ و ۲۵٪ دوم را Q۲ و به همین ترتیب ۲۵٪ سوم و چهارم را Q۳ و Q۴ نام گذاری می‌کنند.

پرسش ۱۵: گزینه برگه (Tab) منابع اطلاعاتی بالا سمت چپ سامانه چیست؟

این گزینه (Tab) دربرگیرنده منابع اطلاعاتی مورد اشتراک وزارت بهداشت و وضعیت دسترسی به آن‌هاست.

پرسش ۱۶: اطلاعات سامانه چند وقت یکبار به روز می‌شوند؟

اطلاعات مجلات هر هفته یکبار و شاخص‌های ارزیابی آن‌ها مانند SNIP، SJR و CiteScore سالیانه و به محض تغییر به روز رسانی می‌شوند.

اطلاعات کتاب‌ها به محض انتشار و پیرایش در دسترس جدید، به روز می‌شوند.

پرسش ۱۷: با انتخاب برخی گزینه‌ها، پنجره‌ای باز می‌شود که از من شناسه و رمز عبور می‌خواهد. مشکل چیست؟

سامانه منبع‌یاب، قوانین کپی رایت بین‌المللی را رعایت می‌کند. به همین منظور در مورد همه منابع، آدرس دسترسی به منبع مذکور در سامانه مربوطه قرار داده شده است. اگر شما در شبکه اینترنت دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور باشید و روی آدرس مذکور کلیک کنید و دسترسی به منبع موردنظر فراهم باشد، مستقیماً به صفحه مربوطه راهنمایی خواهید شد و از شما شناسه و رمز عبوری درخواست نخواهد شد. در غیر این صورت یا خارج از شبکه اینترنت دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور هستید و یا دسترسی به منبع مذکور وجود ندارد.

پرسش ۱۸: اطلاعات مجله یا کتابی در سامانه اشتباه یا ناقص است. چطور می‌توانم درخواست اصلاح و یا تکمیل آن را ارسال کنم؟

با انتخاب کردن نماد موجود در ستون Details مقابل مجله یا کتاب مذکور، صفحه دربرگیرنده جزئیات منبع مذکور باز می‌شود که در بالای صفحه مذکور، گزینه درخواست اصلاحات وجود دارد. با انتخاب گزینه درخواست اصلاحات و تکمیل فرم مربوطه می‌توان درخواست اصلاح مربوطه را ارسال نمود.

همینطور گزینه ارسال بازخورد در پایین صفحه سمت راست وجود دارد.

پرسش ۱۹: آیا امکان تهیه خروجی Excel و یا چاپ از اطلاعات سامانه وجود دارد؟

بله، از طریق دو نماد چاپگر و Excel قرارداده شده در کنار گزینه تعداد نتایج این امکان فراهم است.

پرسش ۲۰: اینجانب داخل ایران هستم ولی وقتی از طریق گوشی/تبلت به سامانه مراجعه میکنم با این پیغام مواجه می‌شوم که از خارج ایران متصل شده‌ام. مشکل چیست؟!

ابتدا بررسی نمایید فیلتر شکنی در گوشی شما فعال نباشد. اگر در حالت عادی نیز چنین پیغامی مشاهده می‌کنید دلیل این است:

مرورگرهای تبلت و گوشی اندروید (کروم) یک ویژگی دارند به نام **صرفه جویی داده** که اگر روشن باشد این مشکل رخ میدهد. کارکرد گزینه مذکور این است که برای زودتر باز شدن سایت، عوض اینک مستقیم گوشی به سایت مربوطه وصل شود به یکی از سرور های گوگل وصل شده و سرور گوگل (که خارج از کشور است) صفحه مربوطه را دریافت و در حجم کمتر به گوشی تحویل می‌دهد. خیلی محتمل است در تبلت شما این گزینه فعال است و در عمل از IP خارج کشور اتصال برقرار می‌شود. برای حل مشکل از بخش تنظیمات مرورگر باید گزینه مربوطه را خاموش نمایید. در تصویر پیوست یک نمونه از تنظیم مذکور نشان داده شده است. [پیوست ۱](#)